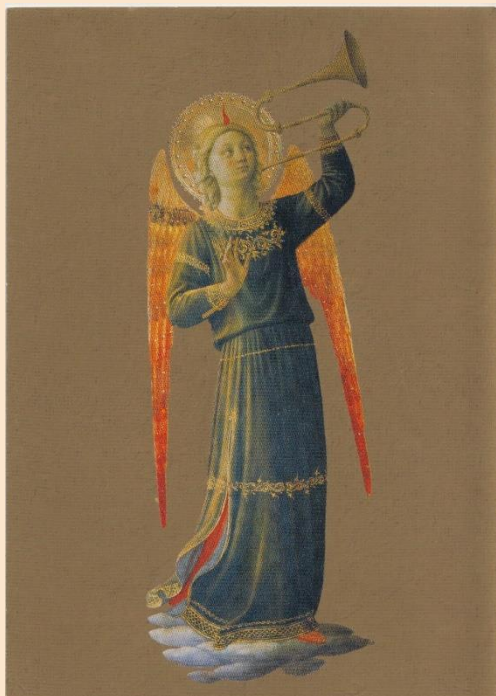

ENĢEĻU ATBILDE

Dokuments no Ungārijas

Šī grāmata ir dokuments.

Tā nav ne dzeja, ne žurnālistika,

bet precīzas piezīmes par notikumiem,

kuri risinājās 1943., 1944. gadā Ungārijā.

Lasītājam tās jāpieņem kā dotais.

Vai jāatstāj mierā.

Nepieciešams sniegt īsu ievadu, lai darītu saprotamu situāciju, kas kalpoja par fonu un izejas punktu šeit minētajiem notikumiem. Es gribētu parādīt, kāda bija mūsu – manis un manu trīs draugu – ikdienas dzīve līdz sarunu sākumam. Tā bija parasta dzīve, kas tomēr, šķiet, bija gatavošanās mūs nākotnē gaidošajiem notikumiem. Man bija 16 gadu, kad satiku Hannu. Tas bija 1923. gadā. Mēs abas studējām Budapeštas Lietišķās mākslas skolā. Mūsu darba galdi stāvēja blakus.

Jau pašā sākumā Hanna izrādīja man tik siltu draudzību, ka man, augušai virsniema ģimenē ar tajā valdošo tēzi: „Cilvēks nekad nevar būt norūdīts par daudz!” – tā šķita gandrīz pārspīlēta. Jūtu izrādīšana tika vērtēta kā vājība un atvadu buča izraisīja vispārēju neizpratni.

Savukārt Hanna, kuras tēvs bija pedagogs, dzīvoja daudz dabiskākā ebreju ģimenes atmosfērā un atklāti pauda savas jūtas. Neskatoties uz šīm atšķirībām, nākamo trīs gadu laikā starp mums izveidojās dziļa draudzība.

Pēc izlaiduma eksāmeņiem mūsu ceļi šķīrās. Hanna turpināja studijas Minhenē, kamēr es aklī metos sportā. Meistara grāds peldēšanā, valsts mēroga rekordi un pielūgsmē, ar kādu ungāri godina savus izcilos sportistus. Tas viss glaimoja man un lika turēties pie šāda virspusēja dzīves veida.

Šajā laikā es iepazinos ar Lili. Viņa pasniedza kustību un relaksācijas kursus. Viņas siltums un sirsnība mani uzreiz pievilka, un drīz vien es pamanīju, ka kursi bija tik pārpilni tādēļ, ka viņas skolnieki ieguva tajos ko vairāk par ķermeņa atbrīvošanu.

Par Hannu šajā laikā es zināju maz, izņemot to, ka viņa apprecējusies ar Jozefu, kurš bija mēbeļu dizainers. Jozefs bija kluss, nedaudz skumjš cilvēks, tomēr viņa klātbūtne uz apkārtējiem vienmēr iedarbojās nomierinoši.

Jau vēlāk, dzīvojot ciematā Budaliget, es to bieži novēroju. Kad mēs ienācām ciema krodziņā, kur parasti notika karsti strīdi par politiku, dažu minūšu laikā ļaudis nomierinājās un kļuva miermīlīgi. Tāda bija Jozefa klusās klātbūtnes iedarbība.

Beidzot sports man bija apnicis, un es nolēmu uzmeklēt Hannu. Viņa ar Jozefu bija iekārtojies jaukā ateljē ar skatu uz Donavu.

Hanna ļoti pacietīgi palīdzēja man atgriezties pie mākslas, kuru es pēdējos gados biju pilnībā pametusi. Bez Hannas es diez vai atkal sajustu radoša darba prieku. Bet tā drīz vien mums trijātā izdevās nodibināt veiksmīgi darbojošos ateljē.

1934. - 1935. gadā Ungārijā jau bija stipri jūtams antisemitisms. Mans pienākums bija pieņemt valsts pasūtījumus, galvenokārt tūristu firmu reklāmas instalācijas, kam labi noderēja mana sportistes slava un augsta ranga virsnieka meitas izcelsme. Protams, dažreiz man bija jāslēpj, ka mani kolēģi ir ebreji.

Mūsu kopīgā darba dvēsele nenoliedzami bija Hanna. Viņai piemita neparasti liela koncentrēšanās spēja un intuīcija, kas ļāva acumirkļi noteikt būtisko mākslinieciskajā koncepcijā un uzdevuma praktiskajā izpildījumā. Ikdienas problēmas viņa risināja ar veselo cilvēcisko saprātu, ar precīzām psiholoģiskām zināšanām un, galvenais, ar humoru.

Hannai jau bija daži skolnieki, kuri mācījās pie viņas grafiku. Viena no šīm skolniecēm – Vera – pēc daudziem gadiem pastāstīja man sekojošo:

„Hannas nodarbības bija tik intensīvas, ka tās ne tikai veicināja mūsu profesionālo attīstību, bet arī visu mūsu būtību, un tas prasīja no mums tik daudz, ka daži skolnieki pat neizturēja un aizlaidās.”

„Hanna vienmēr laboja mūsu skices tā, lai dziļi skartu mūsu būtību, pat ja tas attiecās uz pavisam parastu reklāmas grafiku. Viņa aplūkoja katru zīmējumu kā iekšēja procesa izpausmi. Nodarbībā mums ar viņu bija pavisam cits kontakts nekā pārējā laikā. Viņa intuitīvi noskaņojās uz cita viņu garuma un lasīja mūsu zīmējumus kā ārsts rentgena uzņēmumus. Tas notika ar mīlestību, stingrību un, pirmkārt, lielu daļu humora. Pirms sākt runāt, viņai nebija ne jausmas, ko mums teiks. Viņa pati bieži vien brīnījās, ka izsaka lietas, par kurām līdz tam neko nezināja.”

„Es biju gados jauna skolniece un viņai ļoti pieķērusies. Viņa bija mans paraugs. Taču Hanna noraidīja šo pieķeršanos. Viņa mums teica: ‘Pēc diviem, trim nodarbību gadiem jums jāatrod meistars pašiem sevi.’ Viņas lielākā vēlme bija modināt mūsos ‘jauno cilvēku’, brīvu no bailēm radošu individualitāti.”

Mūsu ateljē darbojās ļoti veiksmīgi. Tomēr mūs arvien vairāk pārņēma sajūta, ka dzīvojam bezdibeņa malā. Kolektīvais aklums ik dienas pieauga un pastāvīgi pieauga organizētu melu plūsma. Vienlaicīgi mūsos auga dziļa nepieciešamība atrast ar tik daudz meliem aizklāto patiesību. Šie apstākļi noveda pie tā, ka Jozefs un Hanna noīrēja vienkāršu māju ciematā Budaliget netālu no Budapeštas. Mēs izmainījām savu dzīves veidu – strādājām tikai tik daudz, cik pieprasīja mūsu ikdienas vajadzības. Lili pavadīja ar mums katru nedēļas nogali.

Klusā lauku dzīve veicināja mūsu iekšējo attīstību. Man šis periods sākās ar augoša tukšuma sajūtu. Neizskaidrojamā nojausma, ka jānāk kaut kam, kas aizpildīs šo tukšumu, mani dziļi uztrauca. Es bieži devos pārgājienos cauri mežiem, lai rastu mieru. Es brīnījos, ka maltīšu laikā raugos pa logu uz dārza vārtiņiem, it kā gaidot, ka jānāk kaut kam, kas izmainīs manu dzīvi.

Vakaros mēs mēģinājām skaidrāk izprast savu problēmu iemeslus. Te mums ļoti palīdzēja Hannas intuitīvā spēja, un tomēr mēs visi sajūtām strupceļu. Mēs lasījām Bībeli, Bhagavadgītu un Laodzi. Neviens no mums nepraktizēja kādu noteiktu reliģiju.

Mēs neizpratnē stāvējām melu pasaules, brutāla zemiskuma un, kā šķita, ļaunuma uzvaras priekšā. Bet mēs sev teicām, ka kaut kur jābūt apslēptai mūsu dzīves jēgai, un uzskatījām, ka šķēršļi, kas traucē mums to atrast, jāmeklē mūsos pašos.

Tādēļ mēs nolēmām, ka katrs no mums mēģinās iespējami skaidrāk noformulēt un pierakstīt savas personīgās problēmas, kas viņu uztrauc, lai tās labāk varētu kopīgi apspriest.

Kādu dienu pie melnās kafijas tases es lasīju Hannai priekšā savas piezīmes, par kurām viņa izteicās, ka es tikai uzsildot vecus pazīstamus faktus.

Tā nu tas bija, un mana acīmredzamā paviršība nomāca mani. Es uzdevu Hannai jautājumus, uz kuriem ar nelielu piepūli varētu atbildēt pati, bet man daudz ērtāk bija saņemt gatavu atbildi...

Tagad sākas sarunas, kuras norisinājās katras piektdienas pēcpusdienā pulksten trijos 17 mēnešu garumā.

Sekojošie dialogi risinājās valodā, kurā runā tikai 10 mlj. cilvēku, proti, ungāru valodā.

Šī valoda ir vēl tuva savām saknēm un patiesajai vārdu nozīmei.

Vārds „Dievs” dialogos tika minēts reti. Tas tika aizstāts ar ungāru vietniekvārdu „Ö”, kas attiecas gan uz vīriešu, gan uz sieviešu dzimtu un tādejādi skaidri pauž dievišķo **vienību**.

Tulkojot citās valodās, tā vietā tika izvēlēti vietniekvārdi HE...IL...ER utt., kas atbilst senam austrumu reliģiskajam Tēva jēdzienam.

Katru reizi, lietojot šos vīrišķos vietniekvārdus, es sajūtu to kā – diemžēl vēl neizbēgamu – dievišķās Vienības nodevību.

Būtu skaisti, ja visās valodās piedzimtu kāds vārds, kas atbilstu Dieva tēla **veselumam**.

Gitta Mallasz

Piektdiena, 1943. gada 25. jūnijs

PIRMĀ SARUNA AR GITU

(Hanna jūt, ka manas paviršības dēļ viņā rodas spriedze, kas pāraug līdz šim viņai nepazīstamā sašutuma sajūtā. Viņa ar atvērtām acīm redz sekojošu vīziju:

Kāds neredzams spēks paķer manas piezīmes un noņem tās manā priekšā kā šī darba pilnīgas bezvērtības zīmi, kura kvalitāte ir tik neatbilstoša manām iespējām. Hanna grib kaut ko teikt, bet pēkšņi tā kā apraujas, jo jūt, ka tā vairs nav viņa pati, kas grib runāt. Viņa vēl knapi paspēj mani pabrīdināt: „Ne vairs es ar tevi runāšu” ... un tad es dzirdu šos vārdus:)

-Tev būs jāatradinās no nevajadzīgiem jautājumiem.

Uzmanies! Drīz tev būs jāatskaitās.

(Es dzirdu Hannas balsi, bet vienlaicīgi zinu pavisam droši, ka tagad viņa ir tikai instruments. Man ir sajūta, ka es pazīstu to, kurš saka man šos stingros vārdus, un tāpēc neesmu pārlietu izbrīnījies. Es jūtu, ka kaut kas pilnīgi dabisks, kam bija jānotiek, tagad beidzot notiek. Mani piepilda gaiša gaisma, bet tajā nav nekā aplaimojoša. Tieši otrādi, tā nežēlīgi skaidri izgaismo manas tumšās puses, un es esmu spiesta redzēt sevi bez meliem. Tiek parādīts, kas man būtu jāraksta, lai tas atbilstu īstenībai.

Esmu dziļi satriekta un man ir kauns.

Hanna jūt, kā, redzot, ka esmu nokaunējies, būtnes, kas caur viņu runā, dusmas atmaigst.)

-Tagad ir labi. Nožēlošana ir vienlaicīgi piedošana.

Tev jāmainās līdz pašiem pamatiem.

Esi patstāvīga!

Tevī ir gan par daudz, gan par maz.

G.: Es to nesaprotu.

- Par daudz inertas matērijas, par maz patstāvības!

(Es jūtu, ka ar to ir domāts mans inertums patstāvīgā domāšanā!)

Uz cietas kreveles netiks sēta neviena sēkla.

Tu tiksī caurarta ar nemitīgu meklēšanu.

Kas līdz šim bija labs, kļūs slikts.

Kas bija slikts, kļūs labs.

(Ilgs klusums sagatavo nākamo jautājumu:)

-Vai tu mani pazīsti?

(Šis jautājums mani dziļi aizkustina. Es zinu, ka pazīstu, ka viņš ir mans iekšējais skolotājs, es to zinu pilnīgi droši. Bet man nav neviena atmiņas tēla. Es jūtu tikai biezas miglas kārtas, kuras mani šķir no tā. Es mēģinu tikt tām cauri, bet nespēju.)

-Vai tu mani pazīsti?

(Šis atkārtotais jautājums aizskar mani vēl dziļāk. Esmu uz robežas un visiem spēkiem mēģinu izgaismot mūs šķirošās kārtas. Velti! Hanna jūt, ka mans Skolotājs ar mīlestību vēro manus pūliņus.)

-Tu esi pagāns, bet tas ir labi.

(Es nojaušu, ka ar vārdu „pagāns” ir domāts kas sākotnējs, sakņveidīgs.)

-Tu tiksī kristīta ar dzīvības ūdeni.

Tu saņemsi jaunu vārdu.

Vārds pastāv,

Bet es vēl nevaru tev to iespiest.

Gatavojies tam.

-Tu drīksti jautāt.

(Es nespēju uzdot pat vienu vienīgu jautājumu. Mani pārāk piepilda apziņa par to, kas ar mani notiek.)

-Runājošā ir nogurusi. Dod viņai spēku!

Mēs atkal satiksimies.

(Pēc sarunas mēs ar Hannu pierakstām dzirdēto. To ir viegli izdarīt, jo katrs vārds ir iespiedies mūsos neizdzēšami.)

Hanna apraksta savu pārdzīvojumu sekojoši: „Visas sarunas laikā mana uztvere bija paplašināta. Es ar apbrīnojamu skaidrību redzēju istabu, tevi un to, kas tevī notika. Vienlaicīgi es pilnībā apzinājos tava Skolotāja dzīvinošo klātbūtni. Es uztvēru viņa jūtas, kuras bija pavisam citādas kā mūsējās. Taču es varu tās aprakstīt tikai ar parastiem vārdiem – „dusmas”, „mīlestība”, „maigums”.

Man bija jāatrod pareizie vārdi, lai pārtulkotu to, ko viņš caur mani grib pateikt. Vienlaicīgi es biju arī vārdu, kurus formēju, radītāja, manas saspringtās gaidīšanas, mana prieka un apbrīna lieciniece.

Man uz sirds tomēr ir viens jautājums: „... un solījums atkal atnākt – kad tas piepildīsies?”

Hanna atbild: „Varbūt pēc septiņām dienām.”

Vakarā mēs atstāstām Lili un Jozefam, kas ar mums ir noticis. Jozefs, kas jaunībā bijis materiālists, ir noskaņots nedaudz skeptiski un ieņem piesardzīgu, nogaidošu pozīciju. Turpretī Lili labprāt grib nākamnedēļ piedalīties un ir gatava sarunu pierakstīt.)

Piezīme:

Visas sekojošās sarunas tikušas tūlīt pierakstītas. Dažas sarunas trūkst, citas ir nepilnīgas. Teksts iekavās tika pievienots vai nu uzreiz, vai vēlāk pēc īsām piezīmēm.

Sarunu laikā mēs bijām apņēmti ar skaidri sajūtamu, līdz šim nepazīstamas intensitātes spēka lauku, kas šķīta pārņēmis katru mūsu ķermeņa šūnu. Mēs jutāmies caurstrāvoti ar nezināmu spēku. Dažiem vārdiem piemita gandrīz tverama kvalitāte, un tie iespiedās mūsos tik dziļi, ka tos bija neiespējami aizmirst. Grafiski mēs tos mēģinājām izcelt ar lielajiem burtiem. Vārdi, kuri tika izteikti ar īpašu uzsvāru, ir izcelti ar kursīvu (slīpo šriftu) cerībā, ka tas ļaus lasītājam vismaz aptuveni izjust šo vārdu dzīvīgumu, kuri tika ne vien dzirdēti, bet arī pārdzīvoti ar visu ķermeni. Tonis ļāva atšķirt, kad runa ir par Dievu un kad par Jēzu. Ar VIŅŠ, VIŅAM, VIŅA ir domāts Dievs, ar Viņš, Viņam, Viņa – Jēzus. Ungāru artikuls bija Ő, kas vienlaicīgi ir vīrišķs un sievišķs. Pavadošais teksts katrā tulkojumā tika brīvi atstāstīts, tādēļ dažādos izdevumos tas var nedaudz atšķirties.

Piektdiena, 1943. gada 2. jūlijs

OTRĀ SARUNA AR GITU

(Šonedēļ bija smagi. Neskaidrība, vai saruna atkal notiks, neliek mani mierā. Arī nežēlīgi patieso manis pašas tēlu, kas man tika parādīts, nav viegli paciest. Ap pulksten trijiem mēs gaidām mana Skolotāja ierašanos, un es bailīgi apzinos, ka neesmu tikusi ne soli uz priekšu. Drīz Hanna dzird sekojošus vārdus:)

- Ko tu esi sasniegusi?

Vai esi kaut ko iemācījusies?

(Es domāju par pagājušo nedēļu un labprāt nolīstu kaut kur pazemē. Tomēr jūtu, ka esmu mazliet mainījusies un nedroši saku:)

G.: Jā.

-Pagaidām vai galīgi?

(Es jūtos tik bezvērtīga, ka sāku raudāt.)

-Nekādas sevis žēlošanas!

Vai tu no manis baidies?

(Mani piepilda priecīga uzticēšanās.)

G.: Nē!

-Arī es kalpoju.

(Šie vārdi mani nomierina: arī viņš kalpo, un šai ziņā mēs esam līdzīgi.)

-Jautā!

(Hanna ir uzgleznojusi man dzimšanas dienā gleznu, uz kuras es sēžu kalna virsotnē un turu rokā kristāla lodi, kas laistās dažādās krāsās. Gaismas lodes simbols šķiet man ļoti nozīmīgs.)

G.: Kā es varētu gaismas lodes simbolu ne vien saprast, bet arī piedzīvot?

-Gaismas lode atrodas pie manis.

ES NOLAIŽOS PIE TEVIS,

TU PACELIES PIE MANIS.

G.: Kā tas ir iespējams?

-Ja tu tici, tad, pateicoties šai ticībai, tu audz.

(Es jūtu vārdā „ticība” dzīvu spēku, ar kuru nav domāta kādas konfesijas intelektuāla apliecināšana.)

-Kad laiks būs nobriedis, tas notiks.

Vai tu varētu panest gaismas lodi?

(Es vieglprātīgi atbildu:)

G.: Jā.

G.: Vai tu esi tās cienīga? Vai tu esi pietiekami tīra?

(Es tūlīt kļūstu nedroša.)

G.: Tu to zini...

(Hanna jūt, ka viņš aplūko mani kā bērnu, kurš nezina ko saka.)

-Lode ir smagāka par zemeslodi,

Taču BĒRNS ar to spēlējas,

Jo viņš ir veidots no tā paša: no GAISMAS.

(Vārdam „BĒRNS” ir pavisam cita nozīme, ko es nevaru aptvert. Es sāku kā caur miglu dzirdēt un truli jautāju:)

G.: Vai ar to drīkst spēlēties?

- BĒRNS spēlējas – pieaugušais rada.

(Migla manī kļūst arvien biezāka. Es esmu galīgi samulsusi.)

G.: Tātad es esmu par mazu lodei?

(Zibenīgā ātrumā nāk asa atbilde:)

-Par lielu!

(Hanna redz, ka mans mazais ‘Es’ ir par lielu.)

G.: No kā tad man jāatbrīvojas?

(Hanna jūt, kā manu Skolotāju pārņem izmisums par manu trulumu. Viņai vajadzētu izpildīt mani attīrošu, spēcinošu žestu, bet viņa neatrod sevī vajadzīgo spēku un var noformēt tikai sekojošos vārdus:)

-Tev jāpiedzimst no jauna.

Kas ir liels – sabrūk.

Kas ir ciets – sadrūp.

(Dedzinoša spēka pilns žests, ko Hanna nevarēja atveidot, bija domāts, lai paveiktu šo „sabrūkumu” un „sadrupšanu” manī.

Pēc ilga klusuma es dzirdu mierinošus vārdus:)

-Tu nekad neesi viena.

Piektdiena, 1943. gada 1. oktobris

PIECPADSMITĀ SARUNA AR LILI

–Katra tava doma par mani
ir kā dvašas smalkais pavediens,
kas atsvēr tūkstošiem virvju,
ar kurām Zeme tevi velk pie sevis.
Tik grūti ir celties,
bet tas ir nepieciešams, mans mazais kalpotāj!
Esi ļoti uzmanīgs, jo tas ir visa tava darba kodols.

- Vai tu to saproti?

L. Ne visai.

- Kas tev nav skaidrs?

L. Vai man jāstrādā pret lejup velkošajām virvēm?

- Iedomājies, ka tu sastāvi no simts punktiem.

Katrs punkts ir saistīts pie Zemes ar virvi.

Simts punktu!

Cilvēks, kas aizmirsis CEĻU,

Jūt tikai virves.

Muļķīgā kārtā viņš grib no tām atbrīvoties
un nepieņem tās.

IKVIENĀ PUNKTĀ, KURU NEPIEŅEM,
VIŅŠ ATRAUJAS NO DIEVA.

- Ja simts virves ir smagas, tas ir labi.

Ja tās ir bez svara, tā ir ārējā tumsa,
atkrišana no ceļa.

Tev ir dots savienot simts punktus ar Dievu.

Ar deviņdesmit deviņiem nepietiek.

Viegls ir tukšs koka stumbrs,

Viegls ir auglis bez sēklām,

Viegls ir izkaltis dadzis.

Toties augļu pilns koks ir smags,

katrs tā zars liecas pie zemes,

tā krava ir salda un viegla.

Māci saviem audzēkņiem svaru,

un viņi atradīs ceļu.

(Žests no augšas uz leju un tad no lejas uz augšu:)

-Lejup velkošā spēka līnija ir tā pati,

Kas ceļošā spēka līnija,

tikai virziens ir cits.

Svars (žests uz leju)

un ticība (žests uz augšu)

ir viens un tas pats.

(Horizontālas, satrauktas viļņveidīgas līnijas žests, kas šķiet bezjēdzīgs.)

... un tas ir neko nesverošais nekas.

Jautā!

L. Vai augošam Mēnesim ir nozīme manā darbā?

- CILVĒKS IR BŪTISKA RADĪTĀS PASAULES DAĻA.

Puse no viņa – labākā puse –

ir ārpus radītā.

Kādreiz visi spēki kalpos tev.

Bet līdz tam... tu kalpo viņiem.

Pēc tā tu vari spriest, cik tālu esi.

Mēness sirpim augot, audz arī tu.

Tavs nags aug, bet tu neaudz kopā ar to.

Dieva priekšā Mēness nav lielāks par tavu nagu.

Drīz tu to sapratīsi.

- JA TEV IR TICĪBA,
TAVS SMAGUMS PAZŪD
LĪDZ AR DILSTOŠO MĒNESS SPĒKU –
UN TAVS SPĒKS PIEAUG
LĪDZ AR AUGOŠO MĒNESS SPĒKU.

- Ja svars traucē, ir pieļauta kļūda.
Visiem simts punktiem jānes svars,
katram punktam tik daudz, cik tas var.
L. Mani ietekmē atmosfēras spiediens...
- Tas ir tāpat kā ar Mēnesi: izmanto šo spiedienu!
Tā palīdzība var būt brīnišķīga,
Ja tu strādā nevis pret to, bet kopā ar to.
Padodies tam, un tu to pārvaldīsi.
Tas var tevi spiest tikai līdz zemei, ne tālāk.
Viņš tev palīdzēs
Atrast pareizo svara sadalījumu.
Ja katrs no simts punktiem nes vienādi daudz,
Tad spiedienam vairs nav nekādas varas.
Pamēģini, un tu to sapratīsi.

- Kāds muļķis gan ir cilvēks –
kā ķēniņš, kas karo pret savu tautu!
Bet Viņš saka: „Mīliet savus ienaidniekus!”

- IKVIENS SPĒKS IR IENAIDNIEKS,
JA TU TO NEMĪLI.
TU NEVARI TO MĪLĒT,
JA NEPAZĪSTI.

TAČU, JA TU SAVIENOJIES AR TO,

TAD NAV VAIRS IENAIDNIEKA.

- Jautā!

L. Es pārāk reti esmu pazemīga (*demütig*), tas sāpina mani.

- Kas tev traucē?

L. Tas piemirstās.

- Redzi nu! Tā jau arī ir atbilde: vingrinies neaizmirst!

Ja tu par to domāsi, varēsi vienmēr būt pazemīga.

JA, IESĀKOT KAUT KO, TU VIENMĒR DOMĀSI PAR VIŅU,

TAD ARVIEN RETĀK JUTĪSIES TĀLU NO VIŅA.

Laiks ir beidzies.

Piektdiena, 1943. gada 22. oktobris

ASTOŅPADSMITĀ SARUNA AR GITU

Gita: Kā tas notika, ka cilvēka dzimumdzīve tika sabojāta?

Dzīvnieks ir spējīgs pāroties noteiktā laikā,
cilvēks spēj to darīt vienmēr. Vai tā ir samaitātība?
Kāds ir dievišķais likums
un kā mēs varētu pie tā atgriezties?

(Pēc ilgas klusēšanas)

- Klausies labi:

Svētais spēks, par kuru tu vaicā,
ir dots, lai radītu jauno,
nevis pārlietu vairotu ķermeņu skaitu.
Cilvēks ir saņēmis tik daudz šī spēka,
cik uz Zemes tā trūkst.
Nevajag daudz cilvēku,
vajadzīgs ir CILVĒKS.
Cilvēks ir nozadzis svēto spēku,
un tagad to nožēlo, ārkārtīgi nožēlo.

(Es saprotu, ka radošais spēks, ko cilvēks ir saņēmis, domāts, lai kalpotu viņa tapšanai par jaunu cilvēku, un tas nedrīkst tikt nomākts ar askēzi, kā arī pārmērīgi izšķiests.)

- Nāks laiks, kad tā vairs nebūs.

Es pavēstu laiku, tas ir tuvu.

Priecājieties par to katru dienu!

Cik brīnišķīgs skaistums!

(Klusums)

- Tu esi sava svētā spēka sargātāja.

Ja tu to izdali un nepaturi sev,

tev nav no kā baidīties.

Ja spēks tiek palielināts,

tad tukša čaula paliek bez spēka.

Tu arvien vēl baidies no vecā! Bez pamata.

Gita: Kā man pastāvīgi just spēku, lai to vienmēr izstarotu?

- Tieši pretēji.

Tu to nevari just, ja pati neizstaro.

Saule neredz savus starus,

Taču Mēness tos atstaro.

Padomā, arī Saule ir tāds mēness,

Jo viss atspoguļo *VIŅA* gaismu.

- *VIŅŠ* APLŪKO SEVI MŪSOS.

Tātad esiet tīrs spogulis!

Nosūbējušie, saplaisājušie spoguļi tiek izmesti,

jo tie nav lietojami.

Kas vēl rada tevī nemieru?

Gita: Nekas. Es priecājos par tavu mācību.

- Tā *nav* mana.

Ar katru dienu kļūs vieglāk,

un jūsu prieks kļūs pilnīgs.

Es atvados.

Piektdiena, 1943. gada 29. oktobris

DEVIŅPADSMITĀ SARUNA AR GITU

-Klausieties mani!

Es jums iemācīšu saprast visu slimību cēloni.

Jūs nedzīvojat sevis pašu dēļ.

Jūs bagātīgi saņemat dienišķo barību,

bet ne par velti.

Tā kļūst jūsos par brīnišķīgu spēku.

Vai jums, ja jūs paturat šo spēku sev!

-Uzmanies, mana kalpotāja: ja tu slīksti,

tad nevis tādēļ, ka uzņemtās barības ir par daudz,

bet tādēļ, ka atdotā spēka par maz.

Tu paturi to sev.

GRĒKU NOŽĒLOTĀJI UN ASKĒTI NAV VAJADZĪGI;

TIE VIŅAM NAV MĪLESTĪBAS VĒRTI.

Jaunais likums, jaunais mērs ir cits.

Tu saņem piecas maizes,

lai pabarotu piecus tūkstošus.

Spēka aizkavēšana ir visu slimību cēlonis.

Grēks ir: slimība.

(Es jūtos satriekta no dzirdētā.)

-Pacel galvu! Jautā ar tīru un vieglu sirdi!

G.: Mana vēlme taču ir starot...

Kā es kavēju spēku?

-Tavā jautājumā jau ir atbilde:

Kas ir vēlme?

G.: Jūtas...

-Ne tikai. Tā ir attāluma pazīme.

To, kas tev jau pieder, tu nevēlies.

Klausies labi! VIŅŠ tevi radījis, lai tu starotu.

(Vertikāls sašķeļošs žests, it kā mans ķermenis tiktu sadalīts divās daļās)

-Pastāv plaisa starp Tevi... un tevi.

Es paskaidrošu:

Šī plaisa, šis tumšais bezdibenis,

kas bija, kas ir, bet kas nebūs,

ir arī tevī.

RADĪTĀ PASAULE – RADĀMĀ PASAULE.

STARP ABĀM – AIZA.

-Esi uzmanīga! Tu pati esi tilts.

Tu nevari ilgoties

pēc tā, lai radītu starojot,

jo tev ir dots būt par tiltu.

Nevis vēlme ir tilts, bet ticība.

Kā nebija un kā arī tagad nav,

Bet kas būs, ir: atbrīvošanās.

Vai „nauda” var atbrīvot... Vai „upuris” var atbrīvot?

Vai „labā grība”... „mīlestība pret tuvāko”...

„uzpurēšanās” var atbrīvot?

Tas viss krīt bezdibenī.

Tas tiks izmests, un dzelme aprīs to,

jo tas viss nav nekas. Dzelme bez dibena...

Velti jūs metat visas šīs grabažas tajā!

Tā nekad netiks piepildīta!

(Eņģeļa ironiskais tonis liek man saprast, ka mēs ar saviem naudas ziedojumiem, pašapmierināto labestību un tā saucamo mīlestību pret tuvāko nekad nevarēsim nopirkt savas dvēseles svētlaimi.)

Pateiksimies *VINA* bezgalīgajai gudrībai par to,
ka mazais *BĒRNS* smaidot pārvar bezdibeni,
jo patiesi *VINŠ* ir noslēpis no gudrajiem,
ko atklāj maziem bērniem,
kādi esat jūs.

(Starojošs smaids)

(Manas rokas, man nemanot, ir sažņaugušās dūrēs.)

-Ja tu tici smaidot, tava roka atveras.

Atver roku!

(Es atveru roku, un mani pārplūdina smaids.)

-Tagad ir labi, jo tu smaidi.

Tagad vari jautāt.

G.: Kā cilvēks ir uzbūvēts?

- Septiņas pakāpes.

Trīs tu pazīsti. Ceturto tu domā, ka pazīsti.

-TRĪS IR RADĪTĀ PASAULE,

TRĪS IR RADĀMĀ PASAULE.

VIDŪ IR TILTS,

KAS NAV PRĀTS.

-Pēc akmens, zāles un zirga seko nevis cilvēks,

Bet gan *CILVĒKS*: septiņu *apvienojums*.

Tev vēl nākas grūti to saprast.

(Pavisam klusā balsī) Es esmu piektais.

(Klusums)

-VĀRDS ir svētnīca, ceturtais atklāsme.

Vārds ir tilts starp matēriju un garu.

(Horizontāls žests mutes augstumā)

-Ceturtais līnija, Jaunās mājas fundamenti,

Patiesības viela.

Esi uzmanīga! Nespējies ar to!

Nesabojā VĀRDU, jo no šejienes...

(Atkārtojas žests pie mutes)

lejup pil neatbrīvotais, maldīgais, sliktais

un sabojā trīs zemākās kārtas,

un tā ir slimība.

Taču VĀRDS var pacelt,

Tas var atbrīvot trīs zemākās kārtas.

TIKAI CILVĒKS RUNĀ – RUNĀ VIŅA VIETĀ.

-Es varu runāt tikai savienībā ar „Runājošo”,

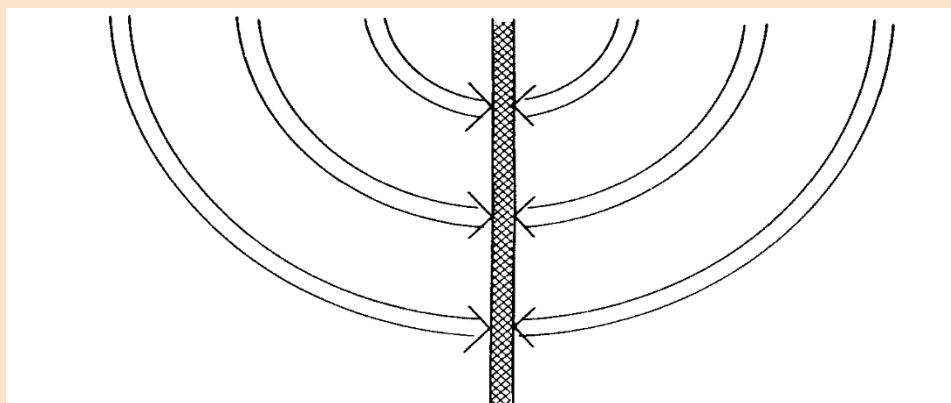
Jo man nav cilvēka mutes.

Ja es būšu savienojies ar tevi, tad man būs mute.

Lai Debesis svētī jūs visus!

(Pēc sarunas es jautāju Hannai, ko viņa jūta, kad runa bija par Jaunās pasaules septiņām pakāpēm. Viņa uzskicēja sekojošo shēmu un piebilda, ka nevarēja uztvert visu radāmās pasaules hierarhiju, tādēļ shēma nav pilnīga.)

RADĪTĀ PASAULE				RADĀMĀ PASAULE		
I	II	III	IV	V	VI	VII
minerāls	augšs	dzīv.	cilvēks	enģelis		

Bezdzibenis

Cilvēka uzdevums – kļūt par tiltu

(Kamēr Hanna zīmē loku, kas savieno dzīvnieku (III) un eņģeli (V), man kļūst skaidrs, ko mans Skolotājs skaidroja pašā sarunu sākumā, proti: „Tas un es esam vienoti vienā uzdevumā. Nesadali to, kas ir viens!”

Tagad es redzu, ka manas būtnes instinktīvā, dzīvnieciskā daļa un eņģelis var savienoties tikai caur mani, cilvēku (IV), ja es kļūšu par tiltu pār šķērēju bezdibeni.)

Piektdiena, 1943. gada 24. decembris

DIVDESMIT SEPTĪTĀ SARUNA AR LILI

- „No debesīm atnāca eņģelis jums...”[•]

Jums vairs nav jāsteidzas,
Lai ieraudzītu gaismu,
Jo GAISMA būs visur
Un nebūs vairs Betlēmes.
Es pasludinu Svēto nakti,
Kurai vairs nesekos Lieldienas.
Turpmāk Lieldienas būs tikai tukšs trauks.
Bet pašlaik gaisma, vecā gaisma, tiek tā godāta,
Ka liesmas tiek nodzēstas.
(Rūgtums, ar kuru tas tiek teikts, liek saprast to kā mājienu par karu.)

- Uz kaila akmens, uz salmiem,
Lopu elpas sasildīts
Jūsos guļ Jaundzimušais.
Akmens ir labi, salmi ir labi,
Silta elpa ir labi.
Slikta ir sabrukusi kūts,
Slikts aukstums un tumsa ārā.
Nebīstieties!
Pūķis neaizsniegs Jaundzimušo.
Vecais pūķis ir pie sava koka,
Taču sarkanais ābols vairs nevilina.

Vai tu redzi Jaundzimušo?

Lili: Nē.

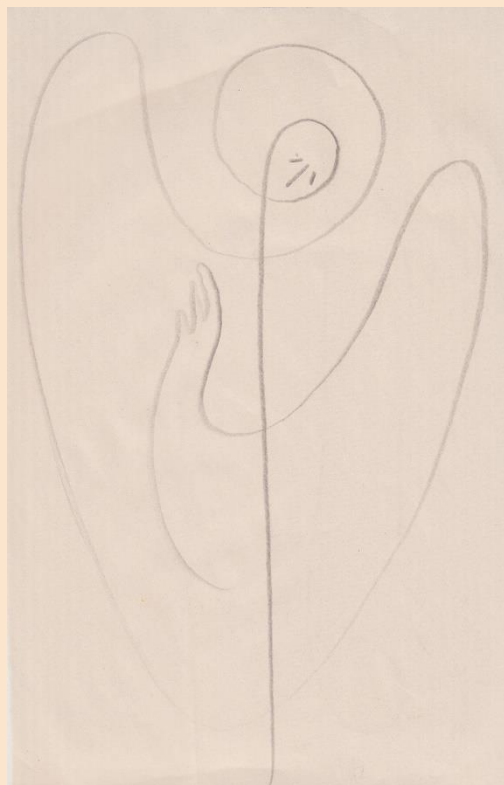
- Tomēr ieraugi viņu!
TU DOMĀ, KA ESI DZEMDĒJOŠĀ –
TAČU ĪSTENĪBĀ VIŅŠ IR TAS, KURŠ TEVI DZEMDĒJA.
- Vai tev ir jautājumi?

Lili: Kas ir svētki, svinības?

- Viena daļa no debesīm.
(Žests uz leju:)
- Tas, ko viņi lejā dara... ir sadalītās debesis,
Kuras vairs nekad nekļūs veselas.
Viņi grauž vecās šķembas;
Savukārt mēs būvējam jaunas debesis,
Mēs tās būvējam kopā.
Es gaidu tavu jautājumu.

Lili: Kas ir labestība?

- Veca, nederīga šķemba! Prom to!
Katrs šodien izrāda „labestību”. Saslaukas!
Tikai VIŅŠ dod, un viss tiek DOTS.
Lielummānijas pārņemtie tārpi „dod”.
Mēs esam tikai VIŅA dāvanu izdalītāji.

[•] Veca ungāru Ziemassvētku dziesma.

- Neaptraipi sevi ar „labestību”! Lai tevī nav „labestības”!

Nevis ļaunais ir aptumšojis pasauli,
Bet gan „labais”, kurš saka: „Es esmu labs,”
„labais” cilvēks, kurš ziedo, kurš palīdz.

Un, lūk, ko tad viņš dod? Nāvi.

Jūs „labie”- jums būs nožēlot!

Jauna gaisma, tā nāk,
Liek visam neīstajam sabirt pīšļos.

Kas pieder tev?

Lili: Nekas.

- Tātad, ko tu vari dot?

Lili: No sevis pašas – neko.

- Sabojātais, izvirtušais dzimums, vai jums!
Jūs ceļat „labas” slimnīcas saviem upuriem.
Bet tu, mana kalpotāja, tu neesi „laba”,
un tomēr LABAIS taps caur tevi.

- Jautā!

Lili: Kā reliģija un zinātne var savienoties?

- Jaunajā gaismā tu iepazīsi, ka tās abas ir viens veselums.

Kā melodija un ritms ir viens veselums.

Tie arī vienmēr bija viens veselums, viens un nešķirams.

Katrs lielā orķestra instruments spēlē atsevišķi,

Taču simfonija ir viena.

Vienreiz vada vijole, citreiz čells,

Vienreiz reliģija, citreiz zinātne.

Bet tagad – nekā! Neviens nekalpo – ikviens „vada”.

Visiem priekšā bungas, jo tās ir visskaļākās.

- Diriģentam būtu jākalpo simfonijas garam.

Pašlaik nav diriģentu.

Skaļākais tiek pie vārda.

(Ilgstošs klusums)

- Lai jums debesu svētība!

Piektdiena, 1943. gada 31. decembris

DIVDESMIT ASTOTĀ SARUNA AR LILI

- Kas man ir viegli – jums ir grūti.
Kas jums ir viegli – man ir grūti.
Cik grūti ir
padarīt jums skaidras visvienkāršākās lietas.

JEBKURA KUSTĪBA VAR KĻŪT PAR RADĪŠANAS TĒLU.

- Grūdiens izraisa kādā punktā kustību:
kustība sākas kādā punktā, izejas punktā,
un atgriežas pie tā.
Viss tiek iekustināts un viss atgriežas atpakaļ.
Cilvēka likums ir cits.
Zināšanas lika viņam nedaudz novirzīties,
un ar šo „nedaudz” pietika, lai visu sabojātu.

- Ja cilvēks atgriežas pie VIŅA,
pie visas kustības avota,
tad kustības vārds,
jebkādas kustības vārds ir: atbrīvošanās.

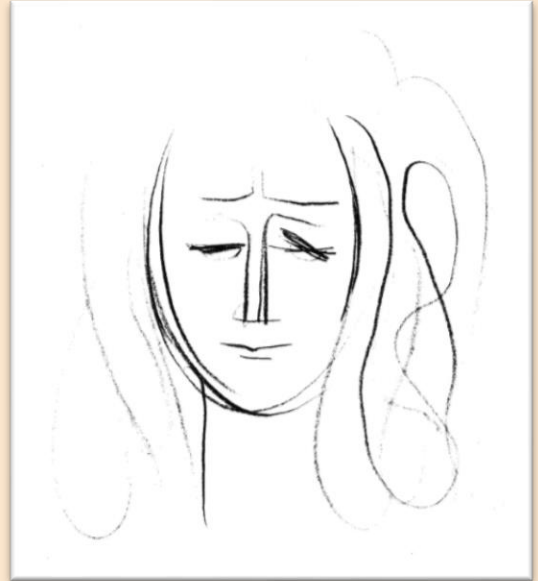
JA KUSTĪBA ATGRIEŽAS PIE SAVA AVOTA, TAD CILVĒKĀ PIEDZIMST PRIEKŠS.

Pat viszemiskākais cilvēks ir cilvēks,
Jo viņš var dot.
Viens vienīgs mirklis – par agru vai par vēlu –
tas ir zināšanas ābols.
Tas nebija domāts ēšanai,
bet cilvēks to ir ēdis
un paturējis dievišķās zināšanas sev.
Kļūda nav ābolā;
tikai to ēst bija aizliegts.
Šis ir visa cilvēciskā tēls,
jo, redzi, aizliegtais ābols pavedina ņemt, bet ne dot.
Dot ir viss.

NEVIS ZINĀŠANAS IR KĻŪDA – TO PATURĒŠANA.

Ja tiek dots, tad arī zināšanas ir svētība.
Viss, kas tiek dots, ir svētība,
taču dot mēs varam tikai caur VIŅU.
Kad mēs savienojamies ar avotu, tad tas ir prieks.
PATIESĀ KUSTĪBA RODAS VIŅĀ
UN ATGRIEŽAS PIE VIŅA ATPAKAĻ.

Māci visus šādi dot – un lāsts izbeigsies.

Nevis tu dod – māci tikai, kā dot!
Ikviena var dot – ikviena kustība var kalpot;
no iekšējās kustības rodas ārējā.
Es palīdzēšu tev tavā darbā, mana kalpotāja, esi uzmanīga!
Prieks ir pazīme.
Ievēro, par ko katrs priecājas.
Tur, kur viņš nevar priecāties, tur ir ābols,
apēstais, bet neatdotais ābols. Prom ar to!
Pat visnožēlojamākais no tiem, kuri ir tavā aizsardzībā,
var iemācīties priecāties.
Lūk, kas ir prieks:
tas sāk kustēties ... izplūst ...
atdodas ... un atgriežas atpakaļ, kā elpas vilciens.
Sirdī ir sākums, beigas un prieks.

PRIEKŠ IR JAUNĀS PASAULES GAISS.

-Jautā!

Lili: Kas ir miers (Friede)?

- Tā nav pauze starp diviem kariem.

Miers vēl nekad nav bijis – bet tas būs.

Miers! Jūs pēc tā tikai ilgojaties ... bet nepietiekami.

MIERS IR JAUNA VIBRĀCIJA,

KAS NELĪDZINĀS NEKAM VECAM.

Lili: Ja manī nav miera, es nevaru priecāties.

- Tu runā patiesību.

Lili: Tagad nāk jaunais gads.

Es gribētu uzsākt to pavisam citādi!

Lūdzu, palīdz man!

- Mans miers ir tavs miers.

Mans prieks ir tavs prieks.

Tad pārvaldi to!

Bezglīgs ir prieks.

Tu saņem tik daudz, cik tu vari dot.

Priekam nav nekādu robežu;

ierobežota ir tikai tava spēja dot.

Bet prieks nepazīst nekādas robežas, nekādu sākumu, nekādu galu,
jo tas ir mūžīgs!

- Arī es varu priecāties tikai tik daudz, cik es varu tev dot.

(Eņģelis varētu dot Lili daudz vairāk, bet viņa vēl nebūtu spējīga to panest, tādēļ eņģelim ir viedi jāierobežo savs devums.)

- Arī tu priecājies tikai tik daudz,
cik tu spēj dot.

Tātad priecājies – un lai tavs prieks ir pilnīgs!

Dod laimīgajiem – dod nelaimīgajiem!

Tas lai ir tavs jaunais gads!

- Jautā!

Lili: Kas ir cerība?
- Kādēļ tu to jautā, mana kalpotāja?
Lili: Es jūtu, ka tā sāk manī augt.
- Ievēro, uz ko tu vērs savas cerības.
Ja tu to vērs uz VIŅU,
tad tev nekad nebūs vilties, jo VIŅŠ dod visu.
Tikai bezdievis ir bezcerīgs.

- Uzmanies labi!
Neceri tikai – dod cerību!
Netici tikai – dod ticību!
Nemīli tikai – rādi, kā mīlēt!
Nevis mīlestība tev!
Nevis cerība uz tevi!
Nevis ticība tev!
Tas ir lāsts – taču tas ir viegls.
Tu nes to viegli,
to mēs labi zinām.
(Klusums)

Lili: Man nav skaidrs, kas ir spiritisms un misticisms.[•]
- Nekas no tā nav skaidrs.
Vecs tvans un migla, kas izklīst,
Kad uzaust rīts.
Vai tu zini, kas ir „mistērija”?

NO DVĒSELES DZĪLĒM PIEDZIMIS SMAIDS –
TĀ IR MISTĒRIJA.

Zobus kladzinošas, gļotainas bojā gājušo vaimanas –
tas ir „spiritisms”!
Viņi grib zīmi,
un zīme viņiem netiks dota.
- Nevis mirušie jāpiesauc,
bet gan mūžīgā dzīvība!
Svētā mācība neslēpjas tumsā,
bet gan uzspīd gaišajā dienā.
Ko viņi piesauc, to arī saņem.
Atstājiet mirušos pie viņu mirušajiem!
Viņi tik ilgi piesauca nāvi, kamēr tā arī atnāca.
Piesauksim prieku, un VIŅA valstība nāks.
Nesauciet no bailēm drebošā balsī,
Bet gan priekā gaviļējot!

VAI PASTĀV KAUT KAS DABISKĀKS,
KĀ TAS, KA MĒS VARAM SARUNĀTIES SAVĀ STARPĀ?

- Kur ir „misticisms”? Tas ir nogrimis.
Viss vecais pazūd.
Vai tu šodien esi priecājiesies par mani?

[•] Lili domāja ar „misticismu” izplatītās mistisku neizskaidrojamo norišu interpretāciju.

Lili: O, jā!

- Dod prieku tālāk!

(Es esmu pierakstījusi sarunu un tagad papildinu to, uzliekot trūkstošos akcentus. Liljas Skolotājs saka man:)

- Neko nedari vēlāk! Dari visu savā laikā!

Pat akcentus liec savā laikā!

(Es esmu nedaudz pārsteigta.)

- Nedomā, ka es dzenu jokus.

Es nepazīstu jokus – taču es pazīstu prieku.

Mans miers – kas nav mans, bet VIŅA –

Lai nāk pār jums!

Lai nāk VIŅA valstība!